

A photograph of a large, historic stone building with a prominent tower, surrounded by trees and parked cars. The building is constructed from light-colored stone and features a large, multi-story tower with a tiled roof. The ground floor has arched windows and a covered entrance area. Several cars are parked in front of the building, and large trees, including palm trees, are in the foreground.

Recursos educatius del patrimoni artístic

Antiga vila closa

Torregrossa

De la part més antiga sols queda la part que es veu a la fotografia. No és fàcil esbrinar l'antiguitat exacta d'aquesta capella. Les primeres notícies són de l'any 1541. Sembla que seria un petit temple fora dels murs del castell.

Recursos educatius del patrimoni artístic

Durant el segle XVIII consten noves reformes a la capella. L'any 1748 s'estableix la festa votada el 29 de desembre.

L'any 1929 va haver-hi una nova remodelació, que com les altres el que feien era engrandir la capella. Finalment l'any 1991 es va fer la darrera restauració, essent rector de la parròquia Mn. Josep Coll i Soler. Té una alçària de 33 metres. Se'n va començar la construcció l'any 1832.

L'Església Parroquial de Santa Maria de l'Assumpció té una façana renaixentista austera,

amb la portada emmarcada per columnes adossades i un frontó triangular.

L'origen de la població sembla ser de l'època romana ja que dels temps del baix imperi són les restes del Pou Bo, a la sortida del poble. Està cobert de llambordes de pedra de la Floresta i amb uns arcs de punt rodó al fons, de pedra molt ben escairada, que cal situar als segles IV-VI dC. El nucli antic o vila closa, a redós de l'església i les restes del castell, dibuixa un conjunt irregular de carrers estrets i sinuosos, amb espais oberts al voltant de l'església.

El campanar de Margalef es troba al sector de ponent del terme.

Formava part de la primitiva església. És la façana d'arcs apuntats i campanar d'espar-danya. Al seu voltant encara s'hi troba ceràmica medieval prehistòrica, que és testimoni de l'origen i evolució de la població.

Capella de Sant Isidori

Mollerussa

Recursos educatius del patrimoni artístic

A la plaça Major de Mollerussa es troba la capella de Sant Isidori, petit edifici de pedra, probablement del segle XVI.

La imatge que hi ha a la capella és una bella talla renaixentista d'alabastre, la procedència de la qual és desconeguda. Segons els antecedents documentats l'existència d'aquesta imatge se situa l'any 1646, quan Mollerussa era una població que solament tenia 50 famílies.

El mes de juny de l'any 1793, el poble es veié flagel·lat per una terrible epidèmia que causà la mort de 90 persones de les 200 que comptava el cens local. Els veïns, alarmats, van treure la imatge i fou passejada en solemne processó de pregàries pel davant de totes les cases on hi havia empestats, i s'atribuí a la seva intervenció el ràpid guariment dels malalts.

Mollerussa celebra les festes de Sant Isidori la setmana després de Setmana Santa, amb una programació plena d'activitats religioses, lúdiques, esportives i culturals.

Casa Canal

Mollerussa

La Casa Canal és la seu actual de la Comunitat General de Regants dels Canals d'Urgell. Fou construïda durant els anys 1867-1876 per l'enginyer Domingo Cardenal.

El material de construcció és bàsicament de pedra i dins del conjunt urbanístic de Mollerussa és un edifici singular.

Al principi les oficines de la Societat Anònima Canal d'Urgell estaven ubicades a Tàrraga.

Recursos educatius del patrimoni artístic

L'any 1867 es realitzaren els projectes dels magatzems a Mollerussa i el 1868 es posaren en funcionament. Vuit anys més tard s'inauguraven les oficines en els recents construïts magatzems, al mateix lloc on avui hi ha l'Espai Cultural dels Canals d'Urgell.

Aquest espai reconstrueix el procés històric que va des del segle XIV fins als nostres dies, amb el testimoni del treball i l'esforç que va suposar la construcció del canal, una de les obres més importants de l'Europa del segle XIX.

Dins del nucli antic de Mollerussa, capital de la comarca del Pla d'Urgell, un dels espais més importants és la plaça de l'Ajuntament. Amb l'aspecte que avui té fou inaugurada el 1987. L'edifici més significatiu és l'ajuntament. Aquest edifici es construí per substituir la Casa Forta, que fins que fou enderrocada el 1950 havia estat la seu de l'ajuntament. La façana de l'actual edifici presenta un cos simètric; s'aixeca sobre una porxada de set arcades de mig punt i té tres plantes, mentre que els laterals aixequen una quarta planta a tall de torre amb teulada.

També a la plaça, es troba l'Església Parroquial de Sant Jaume, església arxiprestal des de 1897 dins de la diòcesi de Solsona. És un edifici situat al sector nord de la carretera. És d'obra vista i té forma basilical, amb entrada porxada i campanar exempt; fou bastida de nou el 1950, segons els plans de l'arquitecte Isidre Puig i Boada.

A poca distància de la plaça de l'Ajuntament està situat un dels edificis singulars més destacats de la ciutat, Can Niubó, casa situada a la cantonada del carrer del Carne amb el carrer de Prat de la Riba. Aquest edifici fou restaurat el 1990 i actualment és la seu del Consell Comarcal del Pla d'Urgell.

Can Niubó

Mollerussa

Can Niubó és un edifici modernista del segle XIX, restaurat el 1990 després que els propietaris en van fer la donació perquè acollís la seu del Consell Comarcal del Pla d'Urgell.

Aquesta construcció singular està situada al centre de la ciutat de Mollerussa, molt a prop de la plaça de l'Ajuntament.

Castell templar

Barbens

L'orde del Templar era un orde de monjos guerrers que van existir els segles XII i XIII, lluitaven al costat dels reis i comtes a canvi d'una part dels béns conquerits, fet que el convertí en un orde molt ric i influent entre els reis i papes de l'església cristiana d'aquella època.

El castell templar de Barbens, que actualment està ocupat per les instal·lacions de l'ajuntament, va ser donat als templers a canvi de la seva participació en la reconquesta de les terres de la plana d'Urgell l'any 1168. El castell pertanyia a la comanda dels templers, que el 1166 s'havia convertit en comanda independent. Extint els templers, seguí com a comanda hospitalària.

Conjunt històricartístic Linyola

El nucli central de Linyola està presidit per l'Església Parroquial de Santa Maria. Església d'estil gòtic del segle XV, amb el vell campanar ogival, façana plateresca i els contraforts sobre les capelles amb vestigis de transició, que és l'arquitectura que ens portaren a terres de Lleida els cristians dels anys de la reconquesta. El campanar ´rs vuitavat, amb quatre torres de vigilància, únic a Catalunya.

Contigua a l'església hi ha la plaça Major, amb el Palau dels Barons de Linyola, edifici renaixentista del segle XVII amb porxos i bells finestrals. Avui és la casa de la vila.

Prop de l'església hi ha el Sitjar, zona plena de forats excavats en zona de sauló sec, que en altres temps s'utilitzaven com a dipòsit de gra pels pagesos de Linyola i, com a tal, va ser utilitzat fins als anys cinquanta, fins que va instaurar-se el «Servicio Nacional de Cereales, SENPA», que recollia tot el gra que es produïa a les nostres contrades.

Recursos educatius del patrimoni artístic

El Miracle de Bellvís

Mare de Déu de les Sogues

Una tradició que ha passat de generació en generació ens descriu l'aparició de la Mare de Déu de les Sogues l'any 1190, i des d'aleshores ha estat centre de veneració de tota la comarca.

La tradició diu que el dia 26 d'octubre de l'any 1190 s'aparegué la Mare de Déu a Joan Amorós, pagès de Sidamon, que la va invocar quan ell i la mula, carregada de farina, caigueren al fons del bassal de la Font del Prat de Bellvís.

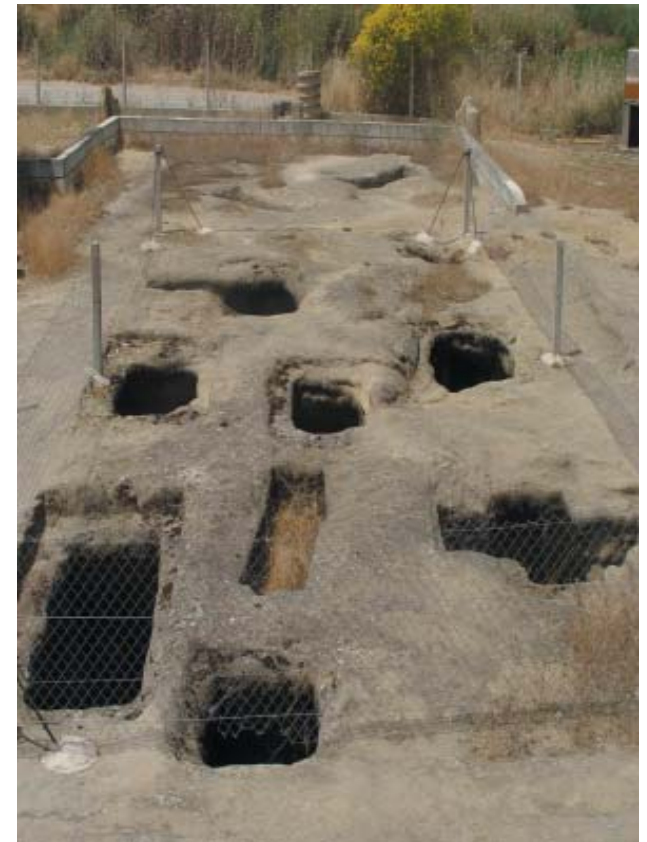
Durant l'any 1191 li construïren el santuari, puix tot l'Urgell hi treballà. Aprofitaren les pedres del vell Castell de Sagàs, entre les quals hi trobaren una petita imatge de la Mare

Recursos educatius del patrimoni artístic

de Déu. Fou inaugurat pel bisbe d'Urgell Arnau de Preixens, el qual posà el nom de «Mare de Déu de les Sogues» a la imatge trobada, en record de les sogues tallades per descarregar la mula. També posà el nom de «Miracle» al lloc de la font on s'aparegué la Mare de Déu.

Als aplecs i pelegrinatges que s'hi celebraren des de 1547, hi acudien gent de 40 municipis de diferents comarques, pregant a Déu per la pluja o buscant remei per a les seves malalties.

Molt a prop de la capella hi ha les restes del cementiri del convent trinitari, que s'hi establí l'any 1583 i passà a formar part de l'actual conjunt d'edificacions en devoció a la Mare de Déu de les Sogues.

Ermita de la Mare de Déu de l'Horta

Ivars d'Urgell

La història de l'ermita la coneixem a través d'una llegenda. Segons aquesta un pastor va trobar una imatge de la Mare de Déu dins d'un om que es trobava en plena horta. Des del punt de vista arquitectònic és d'estil renaixement-barroc.

L'ermita és tota de pedra d'una sola nau, separada de l'entrada per una reixa. L'entrada té cobertura de canó amb llunetes, com la de la nau, però aquesta darrera queda més alta.

La nau té quatre trams i sis columnes adossades amb decoració moderna. Les dues columnes més pròximes a l'altar tenen dos forjats per penjar llums. Al sostre de la capçalera, hi ha una gran conquilla de gust barroc.

La façana és de carreu fins a l'alçada de la portada i pel damunt hi ha pedra de maçoneria. A la part central, una portada de forma quadrada amb una guarnició esculpida. Damunt d'aquesta hi ha un rosetó i una finestra rodona.

La torre del campanar té forma octogonal i

a cada mur lateral hi ha quatre contraforts. A l'interior de l'ermita, una pica d'aigua beneïda molt esculpida.

La torre de l'ermita és molt semblant a la de l'església del poble, la qual cosa confirma una vegada més que aquestes construccions es van portar a terme a la mateixa època (segles XVI-XVII).

La Mare de Déu de l'Horta fou objecte de moltes «tretes» per part dels veïns i veïnes de la plana d'Urgell a fi de demanar aigua per a les collites.

Església parroquial

Golmés

Les restes més antigues d'aquest municipi són uns sepulcres que es van trobar al principi dels anys vuitanta a l'indret de la carretera comarcal que va a Vilanova de Bellpuig.

Recursos educatius del patrimoni artístic

L'any 1010 era una fortalesa sarraïna que obstaculitzava les campanyes de Ramon Borrell I contra Lleida. El castell on ara hi ha l'església fou conquerit el 1076.

El nucli antic és centrat per l'Església Parroquial de Sant Salvador, notable edifici bastit a l'indret de l'antiga fortificació àrab, de façana neoclàssica, campanar de torre

quadrada amb cos superior vuitavat, interior de tres naus amb columnes amb capitells jònics, espaiós cimbori i ben decorat.

Tenia una bonica creu de terme del segle XVII, que fou enderrocada i substituïda per una de moderna, i també un grandios retaulle barroc (probablement el que motiva les acusacions de Zamora), que fou destruït el 1936 i que ha estat substituït per un de modern, obra de l'escultor de Bellpuig, Jaume Perelló.

Hi ha la notícia d'una altra església medieval dedicada a Sant Miquel fora del nucli de la població, cap al nord, vora Vila-sana.

Retaule de la Mare de Déu del Lliri

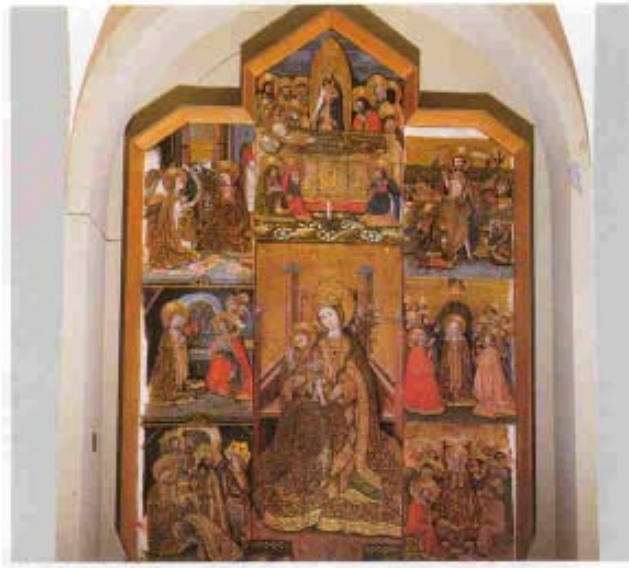
Vilanova de Bellpuig

El retaule de la Mare de Déu del Lliri és la peça més valuosa que es conserva en el temple parroquial gòtic de Vilanova de Bellpuig.

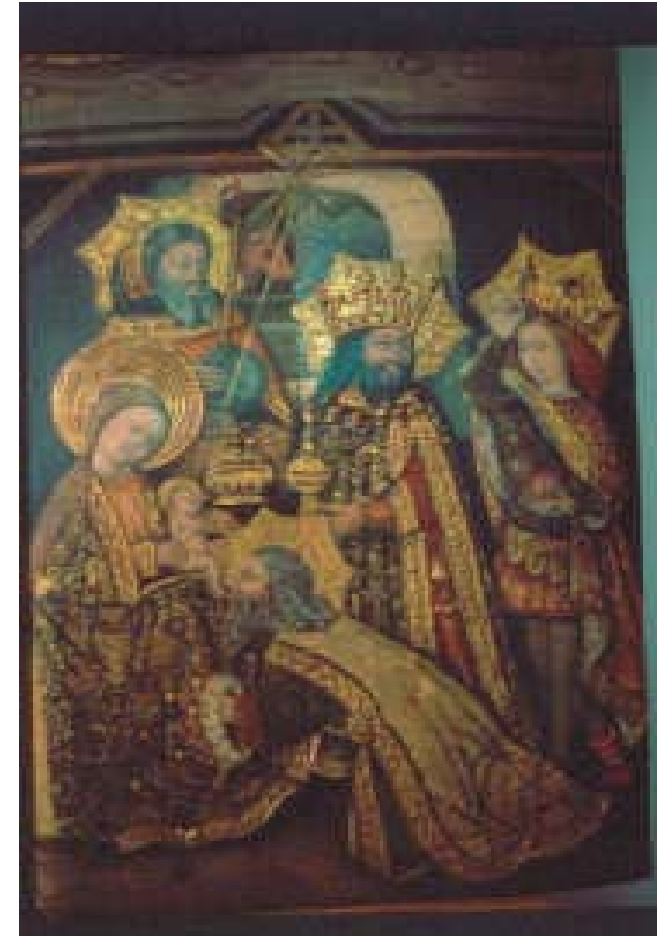
És un retaule gòtic del segle XV, atribuït al mestre quatrecentista Pere Girard. El retaule s'estructura en tres taules on es narren les escenes més importants de la vida de la Mare de Deu:

Recursos educatius del patrimoni artístic

- * La central presenta la imatge de la Mare de Deu del Lliri entronitzada portant un ram del lliris a la mà i esplèndidament vestida.
- * A la taula lateral dreta es desenvolupen les escenes narratives de l'Anunciació, el Naixement i l'Epifania
- * A la taula lateral esquerra s'hi pot veure la Resurrecció, l'Ascensió i Pentecosta.

Coronant la taula central s'hi disposa una més que esplèndida representació de la Dormició de la Mare de Déu.

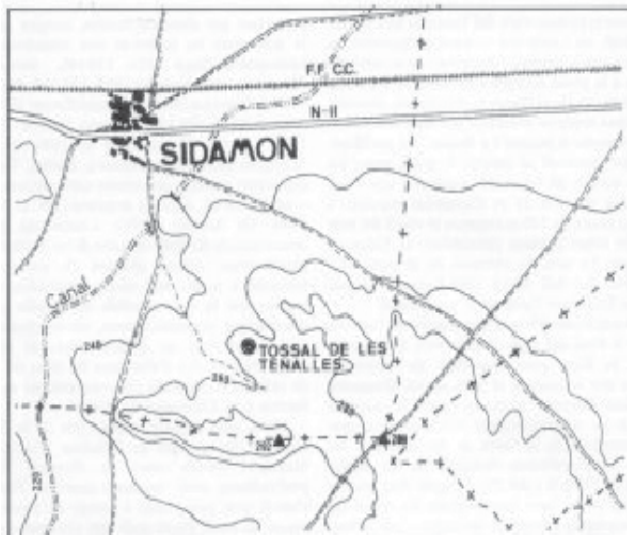

Aquest retaule gòtic dedicat a la Mare de Déu del Lliri, patrona de la població, està considerat la joia de l'art gòtic de les terres de la plana d'Urgell.

Tossal de les Tenalles

Sidamon

Al sud-est del terme del municipi de Sidamon hi ha el jaciment arqueològic del tossal de les Tenalles. Ocupa el cim d'un tossal d'uns 70 m de llargada per uns 20 m d'amplada. Hi ha vestigis d'una necròpolis romana i restes molt importants corresponents al període ibèric. Tot plegat conforma una de les troballes arqueològiques més importants del Pla d'Urgell. Aquest jaciment el va començar a excavar el 1930 Serra i Ràfols. Amb la guerra civil es va abandonar i malmetre fins que la Generalitat promogué novament les excavacions el 1982.

Recursos educatius del patrimoni artístic

